

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Industriewater Eerbeek, Kanaalweg 8a

Rapportnummer P20230193
Staro Natuur en Buitengebied

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

**Industriewater Eerbeek, Kanaalweg 8a
Juli 2023**

Projectnummer: 20230193
In opdracht van: ECD Milieumanagement

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
info@starobv.nl
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer
Auteur: M.A. den Otter
Collegiale toets: M. Dekker

Onderzoek van Staro Natuur en Buitengebied voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Staro Natuur en Buitengebied is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

© Staro Natuur en Buitengebied, Gemert. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Geldigheid onderzoek.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode	8
3.1	Literatuuronderzoek.....	8
3.2	Veldbezoek	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.1.1	Natura 2000	9
4.1.2	Natuurnetwerk Nederland	10
4.1.3	Houtopstanden.....	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders	12
4.2.3	Libellen	13
4.2.4	Kevers en weekdieren	13
4.2.5	Vissen	14
4.2.6	Amfibieën	14
4.2.7	Reptielen	15
4.2.8	Vogels	15
4.2.9	Vleermuizen	16
4.2.10	Overige zoogdieren.....	16
5	Samenvatting	18
5.1	Beschermde gebieden.....	18
5.2	Beschermde soorten	18
5.3	Maatregelen en nader onderzoek	20
5.4	Ontheffing Wet natuurbescherming.....	20
	Geraadpleegde bronnen.....	22
	Bijlagen	23
Bijlage 1	Wet- en regelgeving	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer, Industriewater Eerbeek, is voornemens de waterzuiveringsinstallatie uit te breiden richting het zuiden van het huidige bedrijfsterrein. Ten behoeve van de voorgenomen plannen is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend onderzoek is, op basis van een globale inventarisatie, een beoordeling of de Wet natuurbescherming wordt overtreden door uitvoering van voorgenomen plannen vanwege negatieve effecten die ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Indien mogelijk negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden dienen nadere stappen genomen te worden, zoals mitigerende maatregelen, vervolgonderzoek en/of een ontheffing verkrijgen.

Soortbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden vallen sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarnaast is provinciale gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast en op welke wijze rekening gehouden dient te worden met de algemene zorgplicht (zie kader). Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen plannen invloed kunnen hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen plannen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden en houtopstanden.

Algemene zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving, Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor beschermde natuurwaarden. Dit betekent dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door handelen of nalaten van handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- + dergelijke handelingen achterwege laat
- + de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen (indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd)
- + deze gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen).

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen, waarbij het basisbeginsel van goed onderzoek bestaat uit beschikbare data (NDFF) en literatuur (verspreidingsatlassen), het uitvoeren van een quickscan binnen invloedsfeer van de voorgenomen plannen. De resultaten verkregen uit onderliggende quickscan vormen geen volledige inventarisatie.

De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn voor soorten benoemd in de Habitatrichtlijn, bijlage IV (inclusief Verdrag van Bern, Bijlage I en II) of vijf jaar (voor nationaal beschermde soorten) in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”.

Dit rapport gaat in op de effecten van de voorgenomen plannen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de voorgenomen plannen kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen plannen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden en de effecten van de voorgenomen plannen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt naast het bedrijfsterrein van Industriewater Eerbeek, aan Kanaalweg 8a buiten de bebouwde kom van Eerbeek. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 2,7 hectare en bestaat uit grasland met enkele bomen in het plangebied en veel bomen langs de rand van het plangebied. De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Foto's 1 tot en met 6 geven een impressie van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Bosje in het noordwesten

Foto 2. Bomenrij in het midden

Foto 3. Midden van het plangebied

Foto 4. Grasland in het oosten

Foto 5. Bosje in het noorden

Foto 6. Takkenhoop in plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens het bedrijfsterrein van de waterzuiveringsinstallatie uit te breiden op het aanliggende grasland ten zuiden van het bedrijfsterrein. Voor de uitbreiding van de waterzuiveringsinstallatie worden de graslanden bebouwd en bomen langs de rand en in het midden van het plangebied gekapt.

3 Methode

Voor een quickscan wordt een literatuuronderzoek gedaan en wordt een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

3.1 Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden), het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden in en nabij het plangebied zijn onderzocht.

Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen. Door te kijken naar een combinatie van de natuurlijke verspreiding, het voorkeurs habitat, de bekende waarnemingen en de relevante dispersieafstanden van soorten wordt in beeld gebracht welke beschermde flora en fauna kunnen voorkomen in het plangebied.

3.2 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn alle aanwezige habitats opgenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van individuen van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, vraatsporen en haren of veren. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats worden vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking, expert judgement en het literatuuronderzoek is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 13 juli 2023 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zwaar bewolkt, droog, windkracht 4 en circa 19 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Deze paragraaf beschrijft de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de effecten van de werkzaamheden op deze gebieden. Tevens wordt ingegaan op de beschermde houtopstanden en wordt beoordeeld of deze aanwezig zijn in het plangebied.

4.1.1 Natura 2000

Uit de kaarten van de website van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 1,0 kilometer afstand ten oosten van het plangebied ligt, zie figuur 3. Dit betreft het Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen.

Figuur 3. Ligging plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (gearceerd) (bron: gelderland.maps.arcgis.com)

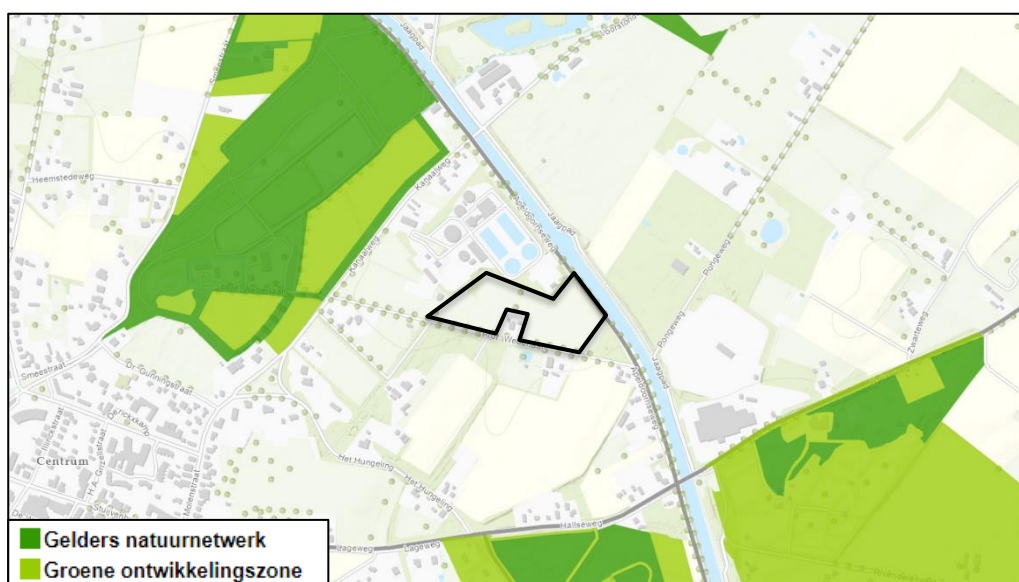
Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en het tussenliggende kanaal met bomenrij is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen. Het is niet uit te sluiten dat een negatief effect ontstaat in Natura 2000-gebieden als gevolg van de stikstofdepositie die vrijkomt bij de werkzaamheden en het nieuwe gebruik. Dit kan aangetoond of uitgesloten worden middels een AERIUS-berekening.

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. In de provincie Gelderland zijn naast het GNN ook Groene Ontwikkelingszones (GO) aangewezen. De GO is een zone die bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het GNN of de GO. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN ligt op circa 200 meter ten westen van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GO ligt op circa 220 meter ten westen van het plangebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van het NNN (bron: gelderland.maps.arcgis.com)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN of de GO. In provincie Gelderland hoeft bij dit niveau van gebiedsbescherming niet te worden getoetst aan externe effecten. De voorgenomen plannen hebben door de tussenliggende afstand geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN of de GO.

4.1.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming heeft tot doel om houtopstanden te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Beschermde houtopstanden moeten aan beide voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 1.000m² óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Indien bomen worden gekapt en de houtopstand voldoet aan deze voorwaarden dient bij de provincie een kapmelding te worden ingediend en dient te worden voldaan aan de herplantplicht. Naast eisen vanuit de Wnb heeft gemeente Brummen geen aanvullende eisen gesteld.

In het plangebied is rijbeplanting aanwezig, en kleine oppervlaktes aan 'bosjes'. De rijbeplanting voldoet aan bovenstaande voorwaarden, want het betreft meer dan 20 bomen en het ligt buiten de bebouwde kom van Eerbeek. In onderstaande kaart is aangegeven waar bomen worden gekapt, zie figuur 5.

Figuur 5. Te kappen bomen in en om het plangebied (gearceerd)

Effectbeoordeling

Omdat de rijbeplanting voldoet aan de voorwaarden voor het beschermen van houtopstanden is het nodig voorafgaand aan de kap een kapmelding te doen bij de provincie Gelderland en te voldoen aan de herplantplicht. Als herplanten niet mogelijk is dient een ontheffing te worden verkregen bij provincie Gelderland. Het kan handig zijn een vooroverleg in te plannen met de provincie Gelderland om de opties voor herplant te overleggen. Het doen van de kapmelding is geen onderdeel van deze quickscan.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied knolspirea en liggende ereprijs (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Het betreffen beide waarnemingen van niet-wilde planten in Eerbeek, exemplaren die voorkomen buiten het natuurlijke verspreidingsgebied en er niet op natuurlijke wijze zijn gekomen.

- + Knolspirea is een zeer zeldzame soort die op enkele plekken verspreid over Nederland voorkomt. De plant groeit op vrij droge, niet bemeste, vaak kalkhoudende grond, in graslanden, bermen en bosranden.
- + Liggende ereprijs is een zeer zeldzame soort die voorkomt op enkele plekken in het oosten van Nederland. De plant groeit op droge, voedselarme, kalkhoudende, humusarme grond in rivierduinen, graslanden, rotsen en zeeduinen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied betreft een grasland dat intensief is beheerd. Het biedt geen geschikt habitat voor knolspirea en liggende ereprijs. Het voorkomen van de beschermde vaatplanten kan op basis van deze argumenten en expert judgement uitgesloten worden binnen het plangebied.

4.2.2 Vlinders

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer zijn sleedoornpage, zilveren maan (beide §3.3 Wnb) en teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen.

- + Grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant is vooral boswilg, soms grauwe wilg.
- + Kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplant is wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- + Sleedoornpage komt voor in sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden, tegenwoordig ook in tuinen en parken. De waardplanten zijn sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunus-soorten.

- + Zilveren maan komt voor op natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden. De waardplanten zijn vooral moerasviooltje; in duinen ook duin- en hondsviooltje.
- + Teunisbloempijlstaart komt voor in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.

In het plangebied ontbreken voor alle bovengenoemde soorten zowel het geschikte habitat als de geschikte waardplanten in het plangebied. Daarom is het voorkomen van voortplantingshabitat van beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

4.2.3 Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde libelsoorten zijn waargenomen.

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van voortplantingshabitat van beschermde libellen in het plangebied is uitgesloten.

4.2.4 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude of holle vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout.
- + De beschermde waterkever gestreepte waterroofkever (§3.2 Wnb) is voor het voorkomen afhankelijk van sloten en kanalen met helder water, zeer spaarzame of afwezige drijvende en onderwatervegetatie en komt vooral voor in laagveengebieden. De brede geelgerande waterroofkever (§3.2 Wnb) komt in Nederland alleen voor in enkele vennen in Drenthe met helder water, blad op de bodem en de aanwezigheid van grote kokerjuffers.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland.

Bovenstaande habitats komen in het plangebied niet voor. De aanwezigheid van deze soorten is derhalve uitgesloten.

4.2.5 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied beekprik (§3.3 Wnb) is waargenomen.

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.6 Amfibieën

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is kamsalamander (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. In vijvers in de tuinen rondom het plangebied kan geschikt voortplantingswater voor amfibieën aanwezig zijn. Het grasland gedeelte is ongeschikt als land- en overwinteringshabitat voor amfibieën vanwege het ontbreken van dekkingbiedende vegetatie. In de randen van het plangebied bij de bomen en struiken is wel geschikt land- en overwinteringshabitat aanwezig voor algemene amfibieën (bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander).

Kamsalamander waarnemingen in de omgeving van het plangebied zijn gedaan ten oosten van het Apeldoorns kanaal. Het is voor deze populatie kamsalamanders niet mogelijk het plangebied te bereiken. Ten westen van het kanaal zijn in de buurt van het plangebied geen waarnemingen van kamsalamander bekend. In de omgeving van het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren voor kamsalamander aanwezig. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Bij het kappen van bomen en struiken in de randen van het plangebied kan land- en overwinteringshabitat verloren gaan en kunnen amfibieën worden verstoord, verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden verkregen. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie kader in hoofdstuk 1. In het kader van de zorgplicht dient het verwijderen van vegetatie en takken(hopen), plaats te vinden buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt globaal van 1 november tot 15 maart. Bij het verwijderen van de vegetatie en takken(hopen) dient in één richting gewerkt te worden, zodat individuen kunnen vluchten richting een veilige plek waar niet gewerkt wordt.

4.2.7 Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen.

Bossen, bosranden en struweel is geschikt leefgebied voor bovengenoemde reptielsoorten. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve niet uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Door het kappen van de bomen en struiken kan leefgebied van hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang worden vernietigd.

Mitigerende maatregelen

Voor hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of het plangebied een onderdeel vormt van het leefgebied van deze soorten. Indien blijkt dat het plangebied een essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van deze reptielen dient een ontheffing te worden verkregen voor het kappen van de bomen en struiken.

4.2.8 Vogels

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, sperwer, steenuil en wespandief (alle §3.1 Wnb).

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen vogels en geen nesten of horsten aangetroffen.

In het plangebied zijn geen horsten aanwezig, daarom ontbreken nesten voor boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief. Ook gebouwen zoals huizen, stallen, grote bouwwerken ontbreken waardoor geen nestgelegenheid aanwezig is voor gierzwaluw, huismus, kerkuil, ooievaar en steenuil. Voor grote gele kwikstaart ontbreekt het geschikte habitat met stromend water en oevers. Derhalve is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied uitgesloten. Deze vogelsoorten kunnen wel foerageren in het plangebied.

In de bomen in het plangebied kunnen nesten aanwezig zijn van algemene vogelsoorten. Tevens kunnen algemene vogelsoorten het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Effectbeoordeling

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig waardoor de werkzaamheden geen negatief effect hebben op foeragerende vogels.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

4.2.9 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

In de bomen in en rondom het plangebied zijn geen holtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Doordat ook bebouwing ontbreekt kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten.

Het plangebied kan dienen als foerageergebied voor vleermuizen, en ze kunnen de bomenrijen gebruiken als vliegroutes.

Effectbeoordeling

In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. De werkzaamheden hebben daardoor geen negatief effect op foeragerende vleermuizen.

De bomen langs het kanaal, de bomen langs de Professor Weberlaan en de hoge haag langs de kanaalweg kunnen dienen als alternatieve vliegroute voor de vleermuizen die gebruik maken van de bomen binnen het plangebied die gekapt zullen worden. Doordat deze geschikte alternatieven aanwezig zijn, zullen door de kap van de bomen geen negatieve effecten optreden bij migrerende vleermuizen.

4.2.10 Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, boomarter, bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenarter en wezel (alle §3.3 Wnb) en otter (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn edelhert en vos (beide §3.3 Wnb) waargenomen, en op twee tot vijf kilometer afstand zijn damhart en wild zwijn (beide §3.3 Wnb) waargenomen.

Het plangebied kan in het grasland en tussen de bomen leefgebied bieden aan algemene muizensoorten, egel, haas en konijn. Van deze soorten kunnen ook verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied. Vanwege de dichte struiklaag onder de bomen kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van bunzing, steenarter en

wezel niet uitgesloten worden in het plangebied. Soorten als das, ree en vos kunnen het plangebied gebruiken als onderdeel van het grotere leefgebied, van deze soorten zijn vermoedelijk geen verblijfplaatsen aanwezig in het plangebied.

Voor boommarter, eekhoorn, otter, edelhert, damhert en wild zwijn is het plangebied niet geschikt als leefgebied, mogelijk doorkruisen deze soorten incidenteel het plangebied. Boommarter, eekhoorn, edelhert, damhert en wild zwijn komen vooral voor in bosrijke gebieden en otter is waargenomen in het kanaal. Van deze soorten zijn in het plangebied geen sporen aangetroffen. Het plangebied biedt voor deze soorten niet het geschikte habitat.

Effectbeoordeling

Leefgebied en verblijfplaatsen van algemene muizensoorten, egel, haas en konijn en mogelijk ook van bunzing, steenmarter en wezel kunnen verloren gaan bij het kappen van de bomen en struiken.

Das, ree en vos zijn niet afhankelijk van het plangebied als onderdeel van het leefgebied, deze soorten zullen geen negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden omdat ze kunnen uitwijken naar gebieden in de directe omgeving van het plangebied.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas en konijn geldt in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden verkregen. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie kader in hoofdstuk 1. Om het verwonden of niet opzettelijk doden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. In verband met de winterslaap van egel is het aan te bevelen dichte vegetaties en takkenhopen buiten de overwinteringsperiode (november tot en met half mei) te verwijderen.

Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt deze vrijstelling niet. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of het plangebied een essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van deze soorten. Mogelijk worden de bomen gebruikt als migratieroute en mogelijk zijn verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig in het plangebied. Indien blijkt dat het plangebied een essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van marters dient een ontheffing te worden verkregen voor het kappen van de bomen en struiken.

5 Samenvatting

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan niet op voorhand worden uitgesloten, derhalve is het nodig een AERIUS-berekening uit te voeren.

Ten aanzien van het GNN en GO hebben de voorgenomen plannen geen negatief effect tot gevolg op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden.

De rijbeplanting in het plangebied valt onder de bescherming van houtopstanden. Het is nodig een kapmelding te doen bij provincie Gelderland en te voldoen aan de herplantplicht.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie kader in de inleiding. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Algemene vogelsoorten kunnen nestelen in de bomen en struiken in het plangebied. Wanneer bomen en struiken worden gekapt kunnen nesten verloren gaan en broedende vogels worden verstoord. Het kappen dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgevallen aanwezig zijn. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied. Doordat in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is hebben de werkzaamheden geen negatief effect op foeragerende vogels.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Vleermuizen kunnen de bomen in het plangebied gebruiken als vliegroute en foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden aanwezig. De werkzaamheden hebben derhalve geen negatief effect op foeragerende en migrerende vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

De randen van het plangebied met bomen en struiken kunnen door algemene amfibieën gebruikt worden als land- en overwinteringshabitat. Dit habitat gaat verloren bij het kappen, tevens kunnen individuen worden verwond of gedood. Door de kapwerkzaamheden in één richting, en richting een veilige plek uit te voeren, kunnen amfibieën vluchten. De vegetatie dient te worden verwijderd buiten de overwinteringsperiode van amfibieën, dit is globaal tussen 1 november tot 15 maart.

Hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang kunnen het plangebied gebruiken als onderdeel van het leefgebied. Door het kappen van de bomen en struiken gaat dit leefgebied voor bovengenoemde soorten verloren. Derhalve is nodig nader onderzoek uit te voeren naar het reptielen in het plangebied. Mogelijk dient een ontheffing te worden verkregen voor het kappen van de bomen en struiken.

Algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas en konijn kunnen het plangebied gebruiken als leefgebied en ze kunnen er verblijfplaatsen hebben. Bunzing, steenmarter en wezel kunnen ok verblijfplaatsen hebben in het plangebied of de struiken gebruiken als migratieroute. Door het kappen van de bomen en struiken gaat dit leefgebied voor bovengenoemde soorten verloren. Voor de martersoorten is het nodig om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van de soorten en het gebruik van het plangebied door deze soorten. Mogelijk dient een ontheffing te worden verkregen voor het kappen van de bomen en struiken. Indien marter geen gebruik maken van het plangebied dient de vegetatie in één richting en richting een veilige plek te worden verwijderd zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snijden en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Voerageergebied	Nee, want alternatieven zijn aanwezig	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Vliegroue en voerageergebied	Nee, want alternatieven zijn aanwezig	-	-
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Werken buiten overwinteringsperiode en in één richting
Hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang	§3.3 Wnb	Leefgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek uitvoeren
Algemene spits-, woel- en ware muizen, egel, haas en konijn	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Werken buiten overwinteringsperiode en in één richting
Bunzing, steenmarter en wezel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek uitvoeren

5.3 Maatregelen en nader onderzoek

De ontwikkelingen in het plangebied leiden mogelijk tot een overtreding van de Wnb. Voor algemene vogels, algemene amfibieën en algemene grondgebonden zoogdieren kan dit voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor marters en reptielen kan door middel van nader onderzoek in beeld gebracht worden of de soorten aanwezig zijn, wat de effecten van de ontwikkeling zijn en of een activiteitenplan en ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

Mitigerende maatregelen

- + Bomen en struiken verwijderen in de periode tussen 1 augustus en 1 november (buiten de overwinteringsperiode van amfibieën en egel, en buiten de broedperiode van vogels)
- + Kapwerkzaamheden uitvoeren in één richting en richting een veilige plek zodat eventueel aanwezig dieren kunnen vluchten.
- + Werkzaamheden pas uitvoeren nadat het nader onderzoek en eventuele benodigde vervolgstappen zijn uitgevoerd.

Nader onderzoek

- + Bunzing, steenmarter en wezel dienen te worden onderzocht door middel van cameraval onderzoek. Dit kan uitgevoerd worden in de actieve periode van deze dieren gedurende 6 weken (tussen 1 maart en 1 september), en buiten de actieve periode gedurende 12 weken (tussen 1 september en 1 maart).
- + Hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang dienen te worden onderzocht door middel van onderzoek met tapijttegels en/of golfplaten, het lopen van een route langs struweel en het omkeren van dood liggend hout. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 1 oktober. Omdat de geschikte perioden van deze drie soorten niet geheel overlappen kan gekozen worden het onderzoek uit te voeren tussen 15 maart en 1 juli, voor een periode van 3½ maand. Of tussen 1 juli en 1 september, voor een periode van 2 maanden.

5.4 Ontheffing Wet natuurbescherming

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen of essentiële migratieroutes van marters aanwezig zijn en/of leefgebied van reptielen in het plangebied dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Het bevoegd gezag voor dit onderdeel van de Wnb is de provincie. Een aanvraag voor een ontheffing kan bij de provincie worden ingediend of aanhaken aan de Omgevingsvergunning. In het laatste geval loopt de aanvraag via de gemeente. De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. Bij de aanvraag dient ook een mitigatieplan/activiteitenplan ingediend te worden. Hierin staat onder andere welke mitigerende en compenserende maatregelen genomen zullen worden.

De proceduretijd voor de beoordeling van de aanvraag is 26 weken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingediend. Als niet alle gevraagde informatie bij de aanvraag is meegestuurd, kan de afhandeling langer duren.

Een ontheffing kan alleen worden verkregen als aan de volgende drie punten wordt voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk (alternatieven afweging);
2. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van beschermde soorten (mitigerende en compenserende maatregelen).

3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang. Voor soorten beschermd onder paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming (waaronder hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, bunzing, steenmarter en wezel) kan ontheffing worden verkregen op grond van onder andere het volgende belang:
 - in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, gelderland.maps.arcgis.com, 13-07-2023
- + Natuurnetwerk Nederland, gelderland.maps.arcgis.com, 13-07-2023
- + NDFF - 13-07-2023 08:50:50
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden (Natura 2000) en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland.

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn bestaan uit soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk.

In Nederland is de bescherming van de Natura 2000-gebieden verankerd in de Wet natuurbescherming. De Europese verplichtingen tot gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor de flora

en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

Bij Natura 2000-gebieden vormen de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied in een aanwijzingsbesluit zijn geformuleerd een belangrijk aanknopingspunt voor de bescherming van de habitattypen en (vogel-)soorten in een gebied. De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen gemiddeld genomen meer soorten planten en dieren leven. Het Natuurnetwerk Nederland is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de realisatie van het NNN.

Het Rijk heeft de bescherming van het NNN vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Provincies moeten op grond van het Barro het NNN aanwijzen en begrenzen in provinciale verordeningen. In deze verordeningen moeten ook de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden zijn vastgelegd.

Het doel van de planologische bescherming van het NNN is om het netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn.

De bescherming van het NNN vindt plaats door het 'nee, tenzij-principe'. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen gebieden niet zijn toegestaan. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en de negatieve effecten worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming heeft tot doel om houtopstanden (bos, bomenlanen, houtwallen, struikhagen en dergelijke) te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Zodra in het kader van ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden verwijderd worden, moet het worden herplant. Als dit niet mogelijk is op dezelfde locatie moet elders gecompenseerd worden in de vorm van aanplant van een nieuwe houtopstand of uitbreiding van een bestaande houtopstand.

Van 'bos' wordt gesproken als de bomen elkaar duidelijk beïnvloeden, en het een bedekkingsgraad heeft van minimaal 60%. Onder de Wnb beschermde houtopstanden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 10 are (1.000 vierkante meter) óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen (kappen van één boom uit een rij van minimaal 21 bomen valt ook hieronder).

De bescherming geldt niet voor houtopstanden op erven of in tuinen; fruitbomen en windschermen om boomgaarden; uit populier of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden. Eveneens geldt de bescherming niet voor het dunnen van houtopstanden.

Voor het verwijderen van beschermde houtopstanden dient bij de provincie een kapmelding te worden gedaan. De kapmelding wordt gedaan wanneer een houtopstand wordt gekapt, geroid, ontworteld, of als bomen en struiken door handelen van personen of vee sterven of ernstig beschadigd raken. Soms is het ook nodig een kapmelding te doen bij de gemeente. Naast het doen van een kapmelding, dient ook te worden voldaan aan de herplantplicht. Herplant moet plaatsvinden op de locatie van de verwijderde houtopstand, op een bosbouwkundig verantwoorde manier, binnen 3 jaar na het kappen van de houtopstand en volgens de geldende provinciale regels. In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk uitstel of ontheffing van de herplantplicht aan te vragen. Ook is het in bepaalde gevallen mogelijk om ontheffing te vragen de herbeplanting op een andere locatie te doen.